

OBRRTNIK

Glasilno Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“
 Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15 (Lovro Pičman).
 Naročnina znaša: za celo leto 30.—Din
 za pol leta 15.—
 posamezna številka . . . 1.50 .

*V slogi in edinstvu
 vsega Jugoslovanskega obrtništva
 je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto IV.

Ljubljana, dne 18. januarja 1935.

Štev. 1

Naprej do cilja.

Zopet je odšlo leto v večnost in zopet, ko stojimo jugoslovanski obrtniki na pragu novega, se nam porajajo misli in upi, ki nas vsako leto navdajajo z novo voljo do življenja in dela, češ, saj letos bo gotovo boljše. Neugnan in nerazrušen je prav za prav optimizem človeka, ki venomer skozi skrbi in trpljenje, navdan od novih upov stremi naprej in navzgor k boljši bodočnosti. In morda pri vseh nadlogah praktičnega življenja, pri vsem tem kar nam prinaša danes čas težkoč in nepravil, je naša vera v boljšo bodočnost najmočnejša, gonilna sila neumorno delavnih obrtniških rok in zatočišče utrujenih misli od težkega in žal, vedno pogostejšega, brezplodnega dela. Četudi je nastop Novega leta trenotek, ko se ne le obrtnik, marveč vse človeštvo zatopi v misli bodočnosti ter skuša z različnimi ugibanji ali celo prerokovanji predreti gosto in tajinstveno zaveso prihodnosti, pa smo prisiljeni vsi in to predvsem obrtniki, da se spričo praktičnih rezultatov preteklega leta nikakor ne vdajamo iluzijam, marveč, da zastavimo plug v novo brazdo tamkaj, kjer smo ga lani odstavili. Pesem dela v naših obrtniških delavnicah se ne ustavi in se ne sme ustaviti nikdar, naj bo staro, naj bo novo leto, neutrudno poje kladiivo v naših kovačnicah naprej svojo prepričevalno himno o delavnih delaželjnih rokah, na katerih sloni svet, naša sedanost ter naša bodočnost in od koder izvira naša preteklost.

Gotovo je bil težak čas, ki smo ga prebrodili z največjimi napori in spričo velikih in težkih dogodkov lansko leto.

Nikakor ni odveč če se jugoslovanski obrtniki v tem trenutku ozremo nazaj v preteklost in to tem bolj, ker lansko leto, vsaj v našem idejnem in organizatornem pogledu, ni bilo brezplodno. Če ravno smo bili obrtniki morda izmed vseh gospodarskih stanov po trmasto vztrajajoči gospodarski krizi najbolj prizadeti, čeprav smo imeli v težkih razmerah polno zaskrbljenih dni, pa so se naše vrste, prežete od prodorne ideje osamosvojitve in skupnosti jugoslovanskega obrtništva strnile v jekleno verigo nezrušljive volje, da to, kar smo začeli graditi in kar hočemo doseči, ne opustimo pod nobenim pogojem in za nobeno ceno ter da bodi pot našega pokreta odločno naprej in navzgor do cilja in zmage.

Naš pokret stoji na pragu nove dobe, na točki, kjer postaja težina in moč združenih obrtniških delavnih rok presilna, da bi se ji ne vdala prej ali slej še ta ali ona

zaprta vrata, ki zlonamerno stoje na poti oviranega in svobodnega razmaha enodušne obrtniške volje. Ta volja stremi po samostojnem krojenju in varovanju svojih lastnih obrtniških pravic. Nasprotno vrste se krhajo — naše vrste so jeklene! Kos za kosom razpada, ona trhla stavba, na katero so zgradili nekateri navidezni prijatelji obrtništva svojo nemogočo tezo o varovanju obrtniških interesov, predvsem iz lastnega interesa in že zaliva njihove temelje sveži ali silni hudournik. Ta mora dokončati svoje delo na razvalinah, med katerimi bo prej ko slej zrasla nova in nerazrušna stavba obrtniške osamosvojitve. Obrtniki jo ne le sami vedno nujnejše zahtevajo, kot zreli in samostojni ljudje, marveč, ki jo vedno bolj poudarjajo tudi praktične razmere. In ta obupni klic krhanja vrst nasprotnikov našega pokreta je postal tudi njihovo letno klic.

Če tudi je bilo leto, ki je odšlo za nami v večnost leto najtežjih preizkušenj za obrtnika in za njegovo eksistenco, četudi je težek čas zahteval marsikatero žrtev iz naših vrst pa se mi lahko ponasamo, da smo v duhovnem in moralnem pogledu, v pogledu naše organizacije in solidarnosti močno napredovali. Saj je lansko leto pokazal kongres jugoslovanskega obrtništva v Ljubljani na najbolj zgovoren in prepričevalen način število in moč naših organiziranih vrst ter globočino vsebine našega pokreta.

Naša pot je šla naprej. Korakali smo od ustanovitve do ustanovitve novih podružnic Društva jugoslovanskih obrtnikov dravske banovine, povsod se je zbral v njihovih vrstah kader in cvet naših obrtniških mož, ki s ponosom in samozavestjo spoznavajo kakšna je njih svobodna pot v okviru svobodne države Jugoslavije. Naš klic je našel odmev domala v vseh slovenskih obrtniških domovih in ta naš klic nismo zapirali v sebe, ne, dal je svoj odmev tudi preko mej naše ožje domovine v bratskem objemu z hrvatskim in srbskim obrtnikom, s katerim stoji naš pokret v najpristranejših bratskih odnošajih. Prav ti nas prepričujejo v trdni veri, da bo preko nasilnih a v bistvu malenkostnih ovir zasijal veliki dan jugoslovanskega obrtnika za vso državo brez izjeme. Bratska pomoč, nesebičnost in požrtvovalnost, ki so jo izkazovali našemu pokretu, baš naši južni bratje nas navdaja s čutom polne hvaležnosti ter nas najbolj utrjuje v veri v pravilnost naših velikih smotrov po intencijah velikega našega

kraljevskega vzornika Mučenika Kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Mi jugoslovanski obrtniki čuvamo in gradimo Jugoslavijo, mi razumevamo s polno resnostjo in zanosom neminljiv pomen Njegove velike oporoke, zato jo gradimo — Jugoslavijo v svojih vrstah v ideji skupnosti vsega jugoslovanskega obrtništva in od tega dela nas ne odvrne nobena sila sveta.

Jugoslovanski obrtniki! Na obzorju se svita in nov dan vstaja iz teme, nov dan za naše neovirano in svobodno izživljanje ter odločevanje in ne varamo se, če trdimo, da baš s tem vstaja tudi nov dan za gospodarsko bodočnost obrtniškega stanu!

Srečno in na delo vsi! Čuvajmo našo obrtniško Jugoslavijo, ki živi v našem pokretu! Obrtniki, z optimizmom nasproti bližajočim se dogodkom strnjeni v svojih organizacijah pri čemer naj bo naš list „Obrtnik“ med nami naša vez!

Žepni koledarček DJO. Ker se niste naročili našega koledarčka, storite to takoj, dokler jih ima društvo (Osrednje DJO, Ljubljana, Rimska c. 19) še na razpolago. Kdor pa ga je že prejel in ga ni plačal, naj to nemudoma stori.

Proslave obrtniškega dne.

Kranj. Proslava obrtniškega dne združena z proslavo narodnega praznika se je vršila v dvorani hotela „Stara Pošta“ ob navzočnosti zastopnika sreskega načelstva, podnačelnika dr. Mahničiča, predsednika mestne občine v Kranju, g. Cirila Pirca, podpredsednika Združenja trgovcev g. Berjaka, zastopnikov vseh obrtniških združenj v Kranju in številni navzočnosti obrtnikov. Uvod v proslavo je v lepo zasnovanem govoru izvršil predsednik podružnice DJO tov. Pollak, nakar je sledilo čitanje Poslanice, katero so vsi navzoči sprejeli z velikim odobravanjem in navdušenjem. Po čitanju poslanice pa se je razvila stvarna in lepo uspeša debata, nakar je predsednik zaključil ta res manifestativen in času primeren dostojen zbor.

Vojnik. Obrtništvo v Vojniku je pod okriljem pripravljalnega odbora za ustanovitev DJO izvedlo obrtniški dan s proslavo — zborovanjem, katerega se je udeležilo lepo število obrtnikov, kakor tudi zastopniki šolstva in občine. Zbrano obrtništvo in zastopnike je pozdravil predsednik priprav. odbora tov. Kveder, ki je pojasnil namen proslave ter prečital poslanico, ki je bila z navdušenjem sprejeta po izčrpnih debatah. Razvila se je nato še debata o splošnih obrtniških vprašanjih in organizaciji pri čemer je zastopnik občine dr. Mikuš tudi pozdravil delo DJO v Vojniku ter naglasil, da bi moralo biti več požrtvovalnosti za obrtniške stvari. Proslavo je zaključil z zahvalo vsem navzočim na sodelovanju in prisostvovanju tov. predsednik, pozivajoč jih, da se strnejo krepko v organizacijo.

Krško. Podružnica DJO v Krškem je izvedla proslavo obrtniškega dne 1. decembra v prostorih

Ples DJO v Kazini 9. februarja 1935

Obrtniški predstavniki pri finančnem ministru za davčno ublažitev.

Pri finančnem ministru g. dr. Stojadinoviču sta se v nedeljo v imenu vseh obrtnih zbornic v državi ter obrtnih odsekov skupnih zbornic oglašila gg. **Stojanovič Milan**, predsednik Obrtne zbornice v Beogradu ter njen glavni tajnik dr. D. Mišič. Izročila sta mu memorandum skupno z resolucijo o davčni preobremenitvi obrtništva.

Opozorila sta g. ministra, da se je davčna osnova za pridobitno zelo povečala v primeri s prejšnjimi leti in znaša povečanje v nekaterih slučajih do 1.250%. Tega ni možno prenašati. Povečanje se je izvršilo na podlagi davčne novele od februarja lanskega leta s katero je bil uveden minimum. Ta sistem minimalne pridobitine je najbolj prizadel obrtnike. Povišanje dohodkov od pridobitine za 120 milijonov Din se bo izvršilo izključno v breme obrti in male trgovine, kar pa ne bi smelo biti v intencijah zakonodajalca niti v intencijah finančnega ministra, naj novelira čl. 7. davčne novele, ko se naj torej za obrtnike ne uporabljajo določila o minimalnih osnovah, ampak naj ostane za obrtnike pri starem, t. j. obrtniki naj se obdavčijo od stvarno doseženega čistega dohodka. Seveda so še druge zahteve, ki pa naj tudi še pridejo na vrsto.

G. finančni minister je izjavil zastopnikom zbornic, da bo ublažil v smislu deklaracije vlade gotove pretiranosti davčne obremenitve ter jih dovedel v sklad z realnimi možnostmi plačevanja davkov po obrtnikih. Gotova navodila glede tega so že izdana, sledila jim bodo pa še druga. Prav tako je g. minister obljubil, da bo pri vseh obrtniških vprašanih zahteval sodelovanje zbornic.

„Zakaj napadi?“

Od vsega početka gibanje jugoslovanskega obrtništva v našem časopisju ni našlo podpore. Vsi dnevniki so složno napadali hotenje obrtništva po samostojnosti. Obrtnik ne sme biti odločujoč faktor v zadevah, ki tičejo izključno le obrtnika. Na polna usta so hiteli dokazovati javnosti kolike se koristi od skupnega sodelovanja obrtnika, trgovca in industrialca. Nagomilili so trditve in dokazov, da bi se človeku kar zmešalo. Posebej plačani članki so pobijali trditve obrtnikov, ki so se borili za ločene zbornice. Vsi dokazi, da je zahteva po samostojni zbornici nujna potreba za razvoj obrtništva, da jo narekuje življenjski obstoj nekaterih obrtniških panog, vse je bilo zabrisano na prav Machiavelističen način. Čeprav se je obrtništvo že ponovno izjavilo za svojo zbornico vendar te ni dobilo temveč je ostala ta skupna. Vprašanje o sistemu zbornic je še vedno odprto. Sicer se še danes kaj rado poudarja s kako ogromno večino je bilo izglasovano za skupne zbornice. Toda na kak način so to dosegli, koliko fiktivnih brzojavk je bilo poslanih, tega gospodje, ki so glasovanje vodili ne povedo. V rokah imamo dokaze, da so se z zborovanj, ki jih sploh ni bilo, pošiljale brzojavke za zahtevo po skupni zbornici. Toda vse to spada v zgodovino. Poskrbeli bomo, da bodo merodajni dobili priliko, da se sami prepričajo o načinu glasovanja in koliko obrtnikov je za skupne zbornice. Važnejše je za nas in naš pokret, da si ogledamo borbo in časopisne napade, ki so bili zopet naperjeni ob priliki našega kongresa. Posebno se je odlikoval „Slovenec“, ki ima v svojem gospodarskem delu vnetega zagovornika skupne zbornice. V gospodarski rubriki „Slovenca“, so izšli najbolj ostrini napadi proti našim tečajem. Gospodje okoli „Slovenca“ prav gotovo pozabljajo, da so časi, ko so drugi za obrtnike mislili in za njega delali minuli. Toda pisanje „Slovenca“ si bo treba dobro zapomniti. Bo gotovo prilika prišla, ko se bomo na drug način „Slovencu“ in drugim dnevnikom zahvalili za napade na naše gibanje. Posebno zanimiv je članek z dne 31. avgusta l. l., kjer neki O., ki je pozabil zapisati še dr., dokazuje koristi skupnih zbornic. Razumemo da g. O. in še marsikateri drug gospod hvali skupno zbornico, saj so uradniki v zbornici dobro plačani, zakaj potem ne bi tudi dobro vršili svoje naloge. Slučajno je zbornica tudi izdala nekako statistiko svojega urada za pospeševanje obrti, katerega delo se ob vsaki priliki tako hvali in prikazuje, kot Mesija obrtnikov. Tu se zrcali vsa pomoč obrtnemu stanu.

Tečaji za varenje so na prvem mestu, ali so pa tudi imeli obrtniki kake posebne koristi od njih ne povedo. Menda ne, pač pa industrija, ker so se tudi njeni delavci priučili variti, s tem je dobila industrija cenejšo delavno moč. Recimo tečaj za frizerje, tudi tu je zbornica izkazala izdatke Din 5000—, obiskovalci tečaja so pa morali plačati Din 200— vpisnine, oziroma učnine. Najbrže je bilo tudi z drugimi tečaji tako. Papir je potrpežljiv in prenese vse številke. Spretno se pa da dokazati na papirju gornjo delo in izdatke v korist obrtnika. Mirno pa lahko trdimo, da je bila izkazana podpora

občinske posvetovalnice v Krškem, katere so se udeležili številni obrtniki in prijatelji obrtništva iz okolice Vidma in Rajhenburga ter predstavniki oblasti, šole itd. Predsednik tov. Bizjak je s pozdravom na navzoče otvoril proslavo, posebej pa je še pozdravil zastopnika sreskega načelstva g. Kranica, učitelja obrtno nadaljevalne šole g. Bitenca, predsednika Zdrženja g. Vodopivca itd. Predsedujoči je imel uvodoma govor, ki je pojasnil pomen prireditve obrtniškega dne ter enotnost iraza obrtniške volje. Sledilo je čitanje enotne poslanice o kateri so se vsi navzoči pohvalno izrekli. Pri zavarovanju obrtništva se je razvila debata ter je bilo sklenjeno naložiti dolžnost obveznim, kakor prostovoljnimi obrtniškim organizacijam, da se ne sme zavarovanje izvesti brez sodelovanja in pristanka obrtniških organizacij. Učitelj g. Bitenc je iznesel tudi svoje misli k poslanici ter pokazal na rak-rano našega javnega mnenja na časopisje, ki veliko greši pri konkurenici z prinašanjem raznih inseratov, ter bi bilo potrebno, da bi posebno kulturne organizacije na sedežih banovin izrazile svoje mnenje o tem. Dalje se je dotaknil tudi drugih točk poslanice in stvarno ter obrazloženo podal svoje misli. Dalje je obrtništvo še tudi stvarno obravnavalo vprašanja raznih ustanov, kakor OUZD, ZTOI, O. O. itd. pri čemer se je naglasila potreba izvolitve obrtništva v te institucije, da bo ono upravljalo iste, kakor je potrebno in si želi, ne pa da se še vedno prakticira imenovanje ljudi v te institucije. Po izčrpanem programu se je predsednik zahvalil za udeležbo in zaključil uspešno proslavo.

Vrhnik. Obrtništvo na Vrhniki je proslavilo obrtniški dan pod okriljem podružnice DJO. Članstvo se je korporativno s pomočniki in vajenci v lepem številu udeležilo cerkvenega obreda. Po cerkvenem obredu se je vršila proslava v prostorih narodne šole. Predsednik tov. Stanovnik je s pozdravom na navzoče isto otvoril in z veseljem ugotovil, da se zavest obrtništva dviga z ozirom na lepo udeležbo članstva na proslavi. Nato je tajnik tov. Petkovšek prečital poslanico Obrtniških organizacij, katero so navzoči pazljivo poslušali ter obenem vsako poglavje sproti razpravljali, ki ga je tolmačil tov. predsednik in podpredsednik Grom. Tov. Rogelj pa je opisal razmere obrestne mere pri Zanatski banki. Po enurnem stvarnem razpravljanju je predsedujoči zaključil lepo uspešno proslavo z zahvalo zavednemu obrtništvu za lepo udeležbo ter ga pozival k vztrajnosti v borbi za obrtniške pravice.

Podružnice, ki še niso poslale poročil, naj to store takoj, da jih objavimo v prihodnji številki.

Vodstvo podružnice DJO Logatec želi vsemu članstvu in prijateljem obrtništva Srečno, uspešno leto, s pripombo, da se oklenete še bolj složno Vašega obrtniškega društva, da bo ponos nas vseh, znak obrtniške samozavesti in sloge.

Vilar Karol,
predsednik.

Ciril Lenarčič,
tajnik.

Davki.

Prijava dohodka pridobitine za leto 1935. Do 31. januarja t. l. morajo vsi obrtniki vložiti prijavo davka pridobitine, ki so jo dosegli — čisti dohodek v preteklem poslovnem letu 1934.

Obrtniki na deželi, kjer ni sedež sreza so oproščeni vlaganja prijav, pač pa podležejo vložiti prijave obrtniki, ki obratujejo s stroji. Obrtniki v mestih pa so brez izjeme dolžni prijavo vložiti, kar je tudi v njih lastnem interesu, da store. (Davek je napovedati na uradnih obrazcih in vse rubrike točno izpolniti. Kako se doseže, odn. kaj se sme odbiti od kosmatega dohodka je razvidno iz „Obrtnika“ št. 2. iz leta 1934.) Opozarjamo pozorno obrtnike, da posvetijo napovedi največjo pozornost, da se jim ne bo predpisal previsok davek, ki ne bi bil v skladu z dohodki. V interesu davčnih zavezancev samih je, da prilože prijavi potrebne dokaze, posebno začetni in končni inventar odn. račun bilance, izgube in dohodkička, korespondenco in sl. Če se krojač n. pr. hkrati bavi tudi s prodajo izgotovljenih oblek, mora vložiti prijavo za dohodek iz krojaškega obrta posebej še za dohodek iz prodaje izgotovljenih oblek.

Prijava se mora oddati osebno ali po pošti oni občini ali davčni upravi na katere teritoriji se obrat nahaja. Kdor ne vloži prijave v roku, ki je določen, plača kot kazen 3% osnovnega davka in ako prijave ne vloži niti na pismeni poziv v nadaljnjem roku 8 dni pa 10% osnovnega davka.

Prijava davka na poslovni promet za l. 1935. Do konca tega meseca je treba napovedati tudi ta davek. Splošni, luksuzni in skupni davek na poslovni promet.

Davek na rente. Tudi dohodek, ki je podvržen plačilu davka na rente je treba pravtako prijaviti do konca tega meseca.

Vse prijave, ki jih obvezanci vložijo pri pristojnih davčnih uradah jim iste potrdijo s posebnim potrdilom.

obrtniku le v onih panogah, ki se krijejo z industrijo. Koliko primerov bi lahko našli še in dokazali, da se je pomagalo obrtniku le v takih slučajih če ni industrija in trgovina nasprotovale. Zakaj recimo zbornica ni preprečila zakona, ki gradbeni industriji dovoljuje izdelovati obrtniške izdelke? Zakaj zopet sme trgovina obrtniške izdelke prodajati in izdelovati? Tu je bila prilika, da zbornica dokaže, kaj je napravila v korist obrtniškega stanu! V takih točkah se pokaže tudi potreba po samostojnosti obrtniškega stanu. Podlost je, če kdo trdi, da je bila borba za samostojne zbornice k nam zanešana. To se pravi obrtništvo lastni kriterij odrekati. Obrtniki so danes tako izobraženi, da ne rabijo nikogar, da bi za nje, njih želje tolmačil. V časopisju je padel tudi očitek, da je beograjska zbornica predlagala eksistenčni minimum za obrtnika 30.000— Din. Resnica pa je drugačna in ravno prikazuje, kaj dela in napravi samostojna zbornica za obrtniški stan. Leta 1922. je beograjska zbornica hotela ministrstvu dokazati kakšen doprinos imajo obrtniki v državi pri narodnem gospodarstvu. V tistih dobrih časih 2500— Din ni bil pretiran eksistenčni minimum. Na podlagi tega minimuma smo dobili ako upoštevamo socialni dohodek vsoto 6 milijard dinarjev. Skupno vsoto ako prištejemo še vrednost obrtniških izdelkov pa na 12 milijard Din. Kmetijskega stanu je v državi 80% prebivalcev, njih socialni in vrednostni doprinos je takrat znašal 70 milijard. S temi številkami je beograjska zbornica pokazala, kako se ceni in kako bi se moral upoštevati stan, ki je številčno majhen, po svoji gospodarski moči pa predstavlja najmočnejši živelj v državi. To dejstvo, da je obrtnik najmočnejši živelj v državi, da mu tudi največja moč gre, se hoče zakriti in učinek ako se obrtnik tega zave, preprečiti. Zato se obrtnik ne sme združiti v lastnih organizacijah, zato ne sme imeti forumov, ki bi te zahteve tako iznesli, kot zahtevajo intersi obrti. Obrtnika se tišči k tlom, zato da ne ovira razvoj industrije, ki polagoma izpodjeda tla obrtniku. Da se pa dejstva zakrijejo, se inscenira umetno s pomočjo časopisja, oziroma z denarnimi sredstvi. Toda zakrivanje dejstev uspeva le za en čas. Izrabijo se sile, ki ne služijo v korist splošnosti.

Zato velja še vedno pregovor, da božji mljni počasi pa zato gvišno meljejo. Zmleli bodo prav gotovo one, ki ovirajo in blatijo naš zdrav pokret, nam pa namleli to, kar gre obrtniškega stanu.

Kadar se stolčki tresejo.

Kadar se stolčki tresejo, je treba narediti velikansko reklamo, morda kak naiven človek isto ipak verjame.

Za preslepitev javnosti ter okrepitev vere v veliko moč skupine skupnežev naj bi služila Zveza obrtnih društev za Slovenijo, ki je bila in ostane mrtvorajeno dete, ter pokrijmo z veliko pestjo in z močnim pritiskom neznatno število resničnih članic te zveze, katera naj bi obvarovala tresoče se stolčke. Morda dobi vendar kako subvencijo za njeno dobroto, saj je vendar tako prijetno sredstvo za olajšanje srčne boli, ki jo doprinaša njej nasproti veliko in moderno centralizirano društvo jugoslovanskih obrtnikov, ki se je pokazalo z velikim zborom v unionski dvorani na zadnjem kongresu v Ljubljani, v strah onim, ki sedijo na tresočih se stolčkih, ter premišljujejo, kaj bo, kaj bo, ako se nam izpodmaknejo izpod trdnega sedeža in se bodo morali povrniti v to nad vse malo ljubljeno in zaduhlo ter umazano delavnico, v kateri se znajo že razvajati in lepo belo manikirani prsti onesnažiti in morda dobiti celo od hrpavega in vročega železa razpoke.

Moj Bog — saj sem se vendar toliko potrudil, da sem postal dober govornik, taktik, pa mi vendar narekujejo od mene še višje izobraženi in dobro situirani gospodje doktorji, oni bodo vendar vedeli, kaj je za storiti tako pohlevnemu in vseskozi udanemu človeku. Saj imam vendar silno agilnega sodelavca, ki zna kar s šivanko pisati in se tako lepo našopiriti, da mu mora vsak človek verjeti, poleg njega še mnogo udanih služabnikov, ki vendar sočuvstvujejo in imajo voljo vse storiti, da obvarujejo to neizmerno se približajočo katastrofo.

V zadnji dobi se sploh pojavljajo razne nenavadne razstave. Doživeli smo že razstave pri OUZD in sedaj od TOI. Najbolj značilno pri teh razstavah je to, da se navajajo v glavnem le številke, ki iznašajo namišljene dobrote istim, katere se hoče slepiti. Čudno je, da se nihče noče poslužiti številke dohodkov, ki bi seveda ustvarili čisto drugo luč na taki tabeli, najmanj pa se poslužujejo številke upravnih stroškov. Bog varuj, da bi se razglasilo stroške in izdatke raznih dijet ali celo višino mesečnih prejemkov, da imajo gotovi gospodje ministrske plače, Bog varuj, da bi svet to zvedel. Vsekakor je za slepitev javnosti bolj prijetno navajati dobrote, kot pa omeniti dotične preklicane izdatke.

Pomislite vendar obrtniki, da imate take lepe čase pri skupni zbornici, da plačujete v državi najvišje prispevke za ta zavod, toda kaj vse to!

Društvo jugoslovanskih obrtnikov podruž. Ljubljana - mesto

PRIREDI

9. febr. t. l. PLES V KAZINI

Zapomnite si, da ste veliko breme trgovini in industriji, ki za vas krvavi in plačuje na vse pretege, pa še niste zadovoljni. Povem vam samo, ako hočete verjeti, da boste plačevali samostojni zbornici tako, da boste črni, Bog pa ne daj ti stega grešnika, ki pove, da samostojne zbornice v južnih krajih pobirajo za 2% nižje prispevke, četudi je nižje število davkoplačevalcev in vendar dobro shajajo. Hvala Bogu, mi imamo matematike tako izborne, da z lahkoto dokažejo, da so obrtniki v dravski banovini najbolj srečni, ker žive pod pokroviteljstvom tako visokih in uglednih gospodov, da jih znajo zavarovati tako, da so postale delavnice prazne. Ugled imajo pa tudi v časopisju, saj ne raziskuje ali so navedbe resnične, glavno je, da se polni rubrike, za katere izpopolnitev je pač težko dobiti člankov v času kislih murk.

Vsekakor bo treba priporočati tudi društvu jugoslovanskih obrtnikov, da tudi ono sestavi statistično razstavo, ki naj prinese v jasni luči obrtnikom dokaz, kolike so istega datjave in kako se iste uporabljajo. Dnevno časopisje pa prosimo, da tudi to statistiko prinaša tako neokrnjeno, kot jo prinaša navedeni družbi tresočih se stolčkov. Ivan Bizjak, Celje.

Prednja članka objavljamo vsled značilnosti, kako piše navaden obrtnik, čeprav je že pozno.

Obrtništvo za naš pokret.

Dan na dan se nam stavlja vprašanja od ljudi, ki ne sodelujejo niti pasivno niti aktivno pri našem pokretu, kako moremo tako uspešno napredovati brez financ. odn. materialne podlage. Mi gradimo od vsega početka našo mogočno stavbo obrtniške samozavesti po pregovoru: „Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača“. Saj je vsakdo, ki količkaj zasleduje obrtniško politiko v naši ožji domovini, mogel uvideti, da je naša armada sestavljena pred vsem iz obrtnikov, kateri najbolj potrebujejo pomoči in ki so v hudih stiskah. Tem na čelo se je postavilo par odločnih in poštenih obrtniških mož-voditeljev, kateri so se prav dobro zavedali v samem početku tega pokreta, da bo borba težka in so že takoj računali, da nam ni pričakovati pomoči od premožnejših obrtniških slojev, kaj šele od kogarkoli drugega. Zavedali so se, da moramo vršiti svoje delo v skromnih mejah, ki so nam odmerjene in pa, ker ni dostajalo denarnih sredstev. Uvedene so bile nabiralne akcije, da smo tako od dinarja do dinarja zbirali vsote za najnujnejše pisarniške izdatke, koleke in poštnine. Delo pa so vršili zopet obrtniki sami ob svojem času, ki jim je bil odmerjen za počitek. Tako gradimo mi našo stavbo, kateri pridobivamo z dneva v dan novih delavcev, da bo tako stavba čimpreje dovršena.

Vprašanje se nam bo stavilo, čemu smo začeli s tem pokretom, ko nismo v času par let sem mogli kaj posebno upešnega doseči. Že samo to, da smo postavili izdajo našega lista „Obrtnik“ na take temelje, je dokaz, da je bilo računanje

Kdor ceni domače delo, ta si daje izpričevalo, da ceni samega sebe in svoj rod pravilno!

pravilno. Vsi drugi listi so utihnili, ki so napadali naš pokret in naše voditelje. Naš „Obrtnik“ krepko vztraja kljub vsem oviram in zaprekam, vztraja zato, ker je zgrajen njegov temelj na plečih malega obrtnika, kateri se zaveda, da je to resnično potreben časopis in pravo orožje za branitev obrtniških pravic. Mogočna organizacija DJO je drugi dovolj jasen in zgovoren, pa tudi viden dokaz naše organizatorične sposobnosti. Saj skoro ni večjega kraja v dravski banovini, kjer ne deluje njegova edinica vsestransko v dobrobit organiziranega članstva.

Delo, ki smo ga doslej izvršili z organizacijo tega društva in pa s krepko podporo časopisa „Obrtnik“, nam daje jamstvo za bodočnost in legitimacijo, da sniemo in smo upravičeni zastopati obrtništvo dravske banovine vsepovsod. Finančne prilike našega pokreta niso idealne in baš to dejstvo, da se moramo resnično boriti tako za obstoj in redno izdajo časopisa kakor redno in pravilno udeleževanje naših edinic društva v javnosti, nam narekuje opreznost in vsestransko varčnost. Prispevki našega članstva so malenkostni, naročnina je mala. Zato so pa tovariši in tovarišice, obrtniki in obrtnice dovolj zavedni, da višje svoje obveznosti tako materialno kakor moralno in zato moremo z gotovostjo računati, da je naš finančni položaj na pravih temeljih, na katerih bomo naš pokret izvedli do skrajnosti samo z lastno pomočjo.

Podružnica DJO Ljubljana - mesto, priredi v soboto dne 9. februarja 1935. v Kazini svojo priljubljeno prireditev, na katero najvljudneje vabimo vse obrtništvo in prijatelje društva. Čisti dobiček je namenjen v namene društva in naš tisk. Ker ne podpira našega tiska obrtniška ustanova, ki je zato poklicana, smo primorani prirediti ples letošnje leto, čeprav bi tega sicer opustili.

Tebi obrtnik!

Leta vsakovrstnih obrtniških borb so za nami, vendar pa znova in znova klijejo iz tal nove stvari, ki se jim mora obrtnik vedno tesneje in krepkeje združiti postavljati v bran.

Z zavlačevanjem raznih za obrtnika perečih vprašanj in pa z volitvami v zbornico, ki je občutljiv gospodarski instrument, nam se vedno bolj dozdeva, da smo zavednejši in poraja se v nas odporna volja proti zaničevanju in zaničevalcem našega stanu. Vsak pravi obrtnik trden, kakor jeklo, žilav in trdovraten, vsak v svojo voljo in moč s ponosom pričakuje tistega dne, ko se bo svobodno izrazil in dal duška ter glas za pravo obrtniško stvar, po kateri stremi že leta in leta. Tedaj pride prerjenje v naše vrste; a žal bo tistim, ki bodo spregledali pozneje, ti bodo oni slabiči, ki nimajo samostojnih misli, lahko trdim nevretni svojega obrtniškega položaja. Žal jim bo ob misli, da jim je bilo sploh mogoče biti pod takim vplivom, ali prepozno bo zanje, ta napaka in nepravilno pojmovanje bo za njih same krut udarec. Že samo ob misli, zakaj se je vsak obrt-

nik osamosvojil, nas mora prevejati duh samostojnega mišljenja in zato, ker marsikdo pusti voditi svoje misli po drugih, ne misli na svojo zbornico. Kajpada zbornica je tudi naša — obrtniška in kako bi si jo lahko sami res obrtniško uredili, kar nam ne bi škodovalo. Zato tovariš pomisli, saj je tudi tebi prirojen um in razum, le znaj vse pravilno rabiti in postane ti hitro jasno, zakaj naš boj. Nikakor si ne smeš misliti, da bo potem ta ustanova za korist drugim, kakor danes, ne ampak samemu sebi, to je obrtništvu in njega naraščaju ter potomcem mora koristiti. Pomisli: obrtniki bodo vedno želeli, dokler bo svet stal in si morda ne predstavljaj, da ti bodo drugi pomagali živeti, ne, ampak sami si bomo pomagali. Ne predstavljaj si, da ti bo kdo drugi pomagal. Ako boš delal v zbornici z industrijo in reševal svoj obstoj v takem položaju, tedaj ne pričakuj zboljšanja, kakor sem ti že omenil.

Obrtnik, zanašaj se sam nase in na svoje obrtniške tovariše, ter se zavedaj, da je obrtniški napredek mogoč le v obrtniški slogi. Imej to zavest, tedaj postaneš res pravi obrtnik.

Hinko.

Naš list in obrtništvo.

Četrto leto stopa „Obrtnik“ pred obrtniško javnost in pred vso ostalo javnost, sicer po letih mlado obrtniško glasilo, vendar pa si je utrla pot in zastavilo plug v plodno njivo, ki krepko reže brazde.

Pred leti, ko je bila obrtniška njiva in neobdelano polje zanemarjeno, na katerem je rasel plevel, se je našel krog zavednih obrtnikov ter pričel izdajati naše glasilo, ki je bilo prepotrebno kakor so to pokazale razmere in kakor je to potrebovala svobodna obrtniška duša. Z vsemj napori se je „Obrtnik“ boril izpočetka proti oviranju zdrave obrtniške miselnosti, kateri so stali na pot baš oni faktorji in ljudje, ki so trdili in še trdijo, da čutijo z obrtništvom, čeprav to v praksi to drugače dokazujejo. Toda samozavestno obrtništvo ni klonilo ter se je zbiralo okrog našega lista in društva jugoslovanskih obrtnikov, katero je krepka moralna opora, pa tudi torišče pravega dela — prostovoljnega za koristi obrtništva.

„Obrtnik“ je pravi izliv obrtniške duše, saj je vse od urednika pa do zadnjega pisca — obrtnik in glasilo prinaša članke, prinaša težnje, zahteve itd., kakor jih resnično občuti obrtništvo. Zato ni čudno, da se ga je obrtništvo z vso ljubeznijo oklenilo in da jedva naročnik čaka na izišlo številko, ki znova in znova donša vere in optimizma v boljše, za obrtništvo ugodnejše gospodarsko stanje. Pri tem pa je list tudi veren tolmač in izraz jugoslovanske obrtniške politike, saj je v tesnih stikih z obrtniki iz vseh krajev v državi. Zastopa načelo popolne enakosti in najširokogrudnejše demokracije, posebno pa v pogledu obrtniških prisilnih in prostovoljnih organizacij, kajti obrtništvo more biti le tedaj močno in njega organizacije odločilne, ko je enotno v vsej državi in edino v vseh vprašanjih. To pa more biti le tedaj, ako so obrtniške organizacije v rokah obrtništva, katero si voditelje istih samo voli, postavlja pa tudi odstavljaja.

Naše glasilo je glasilo jugoslovanskega obrtništva dravske banovine ter propagator programa in idej društva jugoslovanskih obrtnikov dravske banovine, ki je v času svojega obstoja dokazalo, da je nujno potrebno obrtništvu, ker si more obrtništvo le v svobodni, tesno povezani, močni obrtniški organizaciji pridobiti ugleda za svoj stan in zastopstva v vse ustanove in korporacije, kakor to našemu stanu pripada.

„Obrtnik“ bo tudi v bodoče brezkompromisno zastopal načela in program, ki ga je zastopal doslej in se je izkazal za obrtništvo koristen. Uprava se zaveda, da more biti kos svoji nalogi in redno izdajati list le če naročniki store svojo dolžnost. Zato naj bo prva naloga slehernega obrtnika, ko prečita ta članek, da poišče položnico in nenudoma nakaže zaostalo naročnino za nazaj, v eni prihodnjih številki pa bo priložena položnica, po kateri je nakazati naročnino za letos. Ker nam ne dajo ustanove, ki so zato poklicane podpor, smo prepričani, tovariši in tovarišice obrtniki in obrtnice, da Vi storite obrtniško dolžnost ter listu pridobite še novih naročnikov! Na delo!

Obrtniška delavnost in samozavest naj se zrcali v samostojnem obrtniškem tisku sebi v pobudo in drugim v vzgled!

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Iz obrtniškega pokreta

Celje. Na poslano brzojavke, ki jih je celjska podružnica Društva jugoslovanskih obrtnikov poslala Nj. Kr. V. Knezu namestniku in ministru trgovine in industrije z obrtniškega zbora v Celju, ki se je vršil 9. decembra lanskega leta, je prejel g. predsednik Stojan Holobar zahvalne odgovore z obeh mest.

Škofja Loka. V nedeljo, dne 30. decembra l. l. je sklicalo Osrednje DJO na željo obrtnikov v Škofji Loki in s sodelovanjem podružnice Ljubljana-mesto, obrtniški sestanek v Škofji Loki, katerega se je udeležilo nad 30 obrtnikov. Sestanek, ki ga je otvoril in uvodoma pozdravil vse navzoče, je vodil domačin tov. I. Hafner, čevljarški mojster, kateri je pozdravil delegate iz Ljubljane in St. Vida, ki so prišli v Škofjo Loko na čelu s predsednikom tov. Pičmanom.

Na sestanku so delegati pojasnili položaj obrtništvu z ozirom na gospodarske razmere, orisali namen in pomen prisilnih in prostovoljnih obrtniških organizacij itd. Obrtništvu je izvajanjem pazno sledilo in se tudi udeleževalo debate ter stavilo vprašanja na katere so prejeli izčrpne odgovore. Po vsestranski razjasnitvi je bil nato izvoljen pripravljalni odbor za ustanovitev podružnice DJO v Škofji Loki, ki šteje 13 članov. V Škofji Loki še ne obstoji prostovoljna organizacija, temveč le dve prisilni združenji. Poleg tega pa je veliko obrtništvu včlanjenega še pri drugih združenjih. Zato si bo škofojeloško obrtništvu ustanovilo prostovoljno organizacijo v kateri bo obrtništvu organizirano ter resnično predstavljalo loško obrtništvu, ker posamezno združenje tega, kot prisilna organizacija ne more.

Vabljen je k iskrenemu sodelovanju vse loško obrtništvu brez ozira na članstvo Združenj.

Občni zbori.

Št. Vid nad Ljubljano. Občni zbor se je vršil v nedeljo 13. l., kateremu je prisostvovalo okrog 60 obrtnikov. Predsedniško poročilo je podal tov. I. Vrhovec, v katerem je poročal o društvenem delu. Tajnik tov. Zavodnik je podal tajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da je v tej podružnici včlanjenih 116 obrtnikov in obrtnic, od teh 1 ustanovni član, 5 podpornih članov in 110 rednih članov. Pri pobiranju članarine za leto 1935, pa so pristopili v društvo še ostali obrtniki občine Št. Vid, tako, da so sedaj vsi kompaktno organizirani v DJO. Odbor se je sestel k 31. rednim sejam. Prirejen je bil Obrtniški tabor na Šmarni gori. Na 9 obrtnih sestankih so bila obravnavana razna

predavanja ter vsa tekoča obrtniška vprašanja. V času šolskih počitnic je društvo priredilo Obrtno razstavo, ki je bila odprta 6 tednov ter nad vse pričakovano dobro izpadla in je bila krona dela podružnice. Vodstvo društva je z vso skrbjo zasledovalo vse nove pojave, ki se tičejo obrtnika ter o njih sproti obveščala svoje člane, tako v davčnem, kakor gospodarsko-političnem in zakonodajnem oziru.

Sledilo je poročilo blagajnikov. Tov. Novak Karol je poročal za društveno blagajno, tov. Peršin pa za blagajno razstave. Iz poročil obeh je razvidno ugodno stanje.

Zastopniki iz Ljubljane tov. More in Košak sta pozdravila zbor prvi za O-DJO, drugi za podružnico DJO Ljubljana-mesto ter obenem razjasnil razna pereča obrtna vprašanja in pojasnil tudi vprašanje mitnine. Pri volitvah je bila izvoljena z malo izpremembo stara uprava s tov. I. Vrhovcem, kot predsednikom in A. Kregarjem, kot podpredsednikom. Po volitvah je bilo stvarno obravnavano delo, ki ga bo podružnica izvršila v bodočem letu ter se bo lahko storilo veliko koristnega, če bodo obrtniki tako držali skupaj, kakor dosedaj. S tem je bil občni zbor zaključen.

Ig pri Ljubljani. Drugi redni letni občni zbor podružnice DJO se je vršil v nedeljo 13. l. v osnovni šoli. Po 9. uri je predsednik tov. Černe s pozdravom na navzoče otvoril občni zbor, posebej pa je še pozdravil predsednika O-DJO tov. Pičmana. Po izčrpnem poročilu funkcionarjev je bilo odobreno po daljši debati delo odbora za leto 1934. Pri volitvah je bil z malimi izpremembami izvoljen stari odbor na čelu s tov. Černetom, kot predsednikom in tov. Sterletom, kot podpredsednikom. Članarina je ostala neizpremenjena. Sprejeta so bila soglasno spremenjena pravila. Pri raznoterostih se je razvila živahna debata o perečih obrtniških vprašanjih, ki so se je udeleževali številni obrtniki. Na vsa vprašanja je dal pojasnila tov. Pičman, katera so navzoči z odobravanjem vzeli na znanje.

Na kraju je predsedujoči po dveurni obrtniški razpravi zaključil zbor s pozivom na navzoče, da vsopodbudijo ostalo obrtništvu na sodelovanje v društvu za dobrobit celokupnega obrtništvu.

Moste pri Ljubljani. Občni zbor podružnice DJO se je vršil v nedeljo dne 13. l. ob 15. uri v prostorih šole. Udeležba članstva je bila razveseljiva. Občnega zbora so se udeležile po svojih predstavnikih tudi bližnje podružnice in zastopniki ODJO s predsednikom tov. Pičmanom. Občni Moste je zastopal tov. predsednik Pavčič. Tov. Požar je kot poslededeči podpredsednik podal svoje poročilo. Sledilo je z obrazložitvijo poročilo predsednika občine tov. Pavčiča, ki je pojasnil delo občinske uprave, zakar so mu navzoči izrazili zadovoljstvo. Poudaril je posebno, da si občinski odbor prizadeva podpirati v prvi vrsti obrtništvu, zakar je tudi upravičeno. Obrtniki imajo v občinskem zastopstvu 14 članov. Po poročilu ostalih funkcionarjev so sledile volitve odbora, ki je z malimi izpremembami isti, kot lansko leto. Izvoljen je za predsednika tov. Požar, za podpredsednika tov. Sterniša. Članarina je ostala neizpremenjena. Sprejeta so bila soglasno preurejena pravila. Sledila je važna točka: Obrtna razstava v Mostah, katero je bilo po sklepu odbora in občnega zbora prirediti skupno s podružnico v Devici Mariji v Polju v mesecu

ELEKTRO-MOTORJI

novi in rabljeni za vse napetosti vedno v veliki izbiro na prodaj. Lastna delavnica za previjanje in popraviljanje dynam, auto-dynam, elektro-motorjev ter vseh elektr. aparatov.

FRANJO PERČINLIČ, elektro-podjetje, LJUBLJANA

Telefon 23-71

Gospodarska 16

Telefon 23-71

juliju. Ker bodo tudi drugje obrtniške razstave, se naprošajo podružnice, da se na to ozirajo, katera se bo vršila v začetku julija. Pri raznoterostih se je razpravljalo o raznih obrtniških težnjah, katerih rešitev pa je le v skupnem nastopu. Občni zbor je predsednik po triurni razpravi zaključil in se zahvalil navzočim za vztrajanje. Obrtništvu se je razhajalo v nadi, da bo na prihodnjem občnem zboru razveseljivejše poročilo o gospodarskem položaju obrtništvu.

Ljubljana-mesto. Občni zbor podružnice DJO se je vršil dne 15. l. v hotelu Štrukelj in se ga je obrtništvu v lepem številu udeležilo ob zastopstvu ODJO, bližnjih podružnic in časopisja. Zbor je s pozdravom na navzoče otvoril in vodil poslededeči podpredsednik tov. Košak, ki je podal svoje poročilo. Sledilo je poročilo tajnika, blagajnika in nadzorstva. Pri volitvah je bil izvoljen nov odbor s predsednikom tov. Pičmanom in podpredsednikom tov. Ivan Šimencem na čelu. Članarina ostane neizpremenjena, ustanovna pa je bila znižana od 1000 na 200 Din. Sprejeta so bila novo preurejena pravila soglasno. Po vzpodbudnih govorih, pri čemer se je zlasti podčrtala naročitev lista „Obrtnik“, je predsednik zaključil občni zbor.

Občni zbori podružnic DJO se vrše:

Ljubljana VII.-Šiška, v nedeljo, dne 20. l., ob 1/9. uri dopoldne v salonu gostilne Keršič, Celovška cesta.

Medvode, v nedeljo, dne 20. l., ob 3. uri popoldne v gostilni Jesih.

Logatec, v nedeljo, 20. l., ob 10. uri dopoldne pri g. Škrli v Dol. Logatcu.

Vič, v sredo, 23. l., ob 1/8. uri zvečer v telovadnici narodne šole.

Ribnica. Ustanovni občni zbor podružnice DJO, v nedeljo, dne 27. l., ob 2. uri popoldne v prostorih deške osnovne šole.

Ljubno v Savinjski dolini. Ustanovni občni zbor podružnice DJO za srez Gornji grad, v nedeljo 27. l., ob 10. uri dopoldne v prostorih g. Matija Fludernika, Ljubno.

Obrtniška prireditel v Kranju. Podružnica DJO priredi v nedeljo, dne 27. januarja v vseh prostorih Stare Pošte obrtniški družabni večer v korist namenov društva in za obrtniški dom. Vabljen obrtništvu in prijatelji društva.

Tiskovni sklad.

V korist tiskovnega sklada za list „Obrtnik“ so doslej mesto novoletnih oglasov že nakazale sledeče podružnice DJO nabrane zneske: Ljubljana VII.-Šiška Din 125.—, Vič pri Ljubljani 55.—, Ljubljana-mesto 1560.—, Moste pri Ljubljani 95.—, Št. Vid nad Ljubljano 500.—, Trbovlje 281.50, skupaj doslej 2616.50 Din. Prosimo vse ostale podružnice in prijatelje našega tiska, da zbirke v ta namen čimpreje listu nakažejo.

Dobave in licitacije.

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 23. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1000 kom. lesenih lopat za sneg.

Dne 29. januarja t. l. se bo vršila pri Upravi policije v Ljubljani javna ustmena licitacija glede dobave uniform za državno policijsko stražo v Ljubljani in v Mariboru.

Pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu se bo vršila ofertna licitacija dne 6. februarja glede dobave 3000 kom. ščetk za umivanje rok.

Tiskal J. Blasnik nast., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani, Odgovoren L. Mikuš.

Mnogo uspeha v novem letu želi

ANTON SMOLE
železolivarna
DOBROVA pri LJUBLJANI

uliva vsakovrstne dele za stroje iz litega železa, cinka, aluminija, medenine i. t. d. Stalno v zalogi patentne plošče za štedilnike, cestni dvoriščni požiralniki za odtok vode i. t. d.

Izdelek soliden!

Cene nizke!

Skladišče:

Ljubljana, Opekarska c. 33

Obrtniki!

Vlagajte svoje prihranke v

ZANATSKO BANKO,

ker s tem pomagata onim obrtnikom, ki jim je potrebno posojilo in koristite gospodarstvu Vašega stanu.

V vseh denarno-poslovnih zadevah se z zaupanjem obračajte na podružnico Zanatske banke Kraljevine Jugoslavije v Ljubljani.